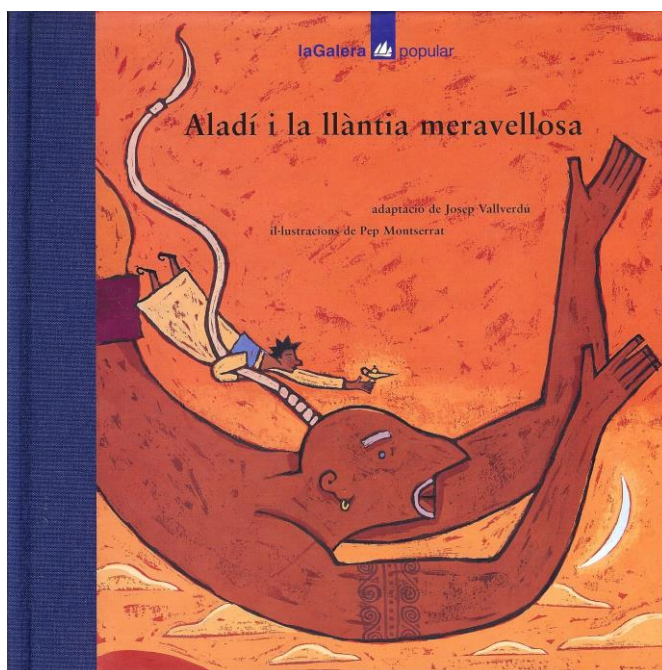

Sobre AL-LADÍ I LA LLÀNTIA MERAVELLOSA per Irene de Puig

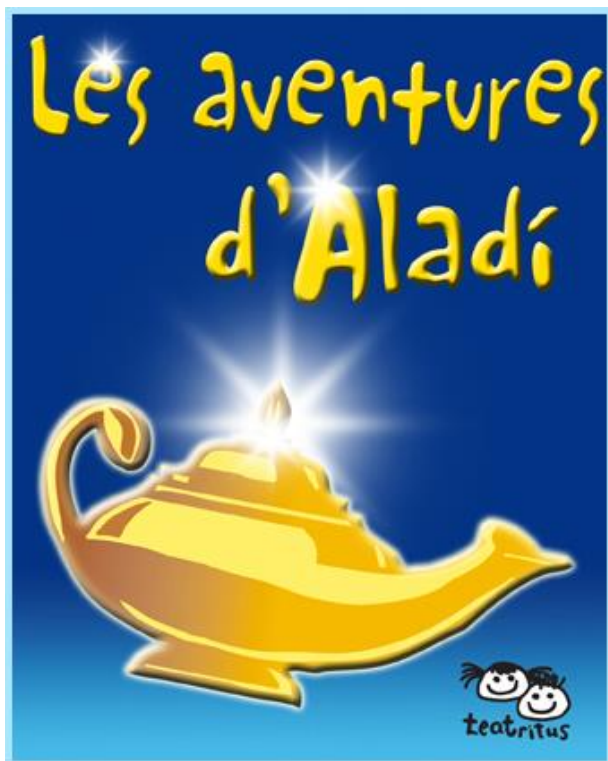
El conte d'*Al·ladí i la llàntia Meravellosa* es troba dins el recull de contes orientals de tradició oral de l'Índia, Egipte i Pèrsia, titulat *Les mil i una nits*. El nucli d'aquestes històries prové d'un recopilatori encara més antic anomenat Hazâr Afsâna (*Els mil mites*).

La composició i la recollida d'aquestes històries a l'àrab fou feta, suposadament, per Abu abd-Allah Muhammed el-Gahshigar que va viure durant el segle IX, i que ha estat considerat l'autor de *Les mil i una nits*.

L'estructura del llibre és la d'una història que serveix de marc a totes les altres, de manera que un soldà sorprèn la seva dona amb una altre home, i en venjança decideix casar-se amb una altra i matar-la el matí després del casament. Però, quan es casa amb Xahrazad, no ho fa, perquè cada nit li explica una història diferent, deixant-la inacabada per enllaçar-la amb la nit següent, mantenint així la intriga del soldà, que a la nit 1001 decideix no matar-la i viure amb ella per sempre més.

El conte d'Al·ladí és una de les històries que explica Xahrazad per salvar la vida. La història d'Al·ladí, tal com figura a *Les Mil i una nits*, està formada per dos contes, coneguts internacionalment. En un dels contes, l'heroi posseeix un objecte màgic que li permet de bastir un castell meravellós i de casar-se amb una princesa. Però l'objecte és robat (o bé canviat per un

objecte nou). L'heroi el recupera gràcies a la intervenció de personatges auxiliars. En l'altre, l'objecte màgic permet que l'heroi passi tres nits amb una princesa, d'amagat del rei i, finalment, s'hi casi.

Andersen en va fer una versió titulada *El llantiol*.

Origen

La font àrab medieval original d'aquesta història només és suposada, tal com hem dit més amunt, però se sap del cert que fou inclosa al conjunt pel traductor francès de la història, Antoine Galland (1646-1715) – primer traductor de *Les mil i una nits* – que la va sentir d'un conta-contes siria d'Àlep.

Galland, un estudiós de *Les mil i una nits* explica que la versió de la història fou escrita i introduïda l'hivern de 1709 a 1710, i va ser inclosa en el volum IX i X de *Les Mil i una nits*, publicades el 1710.

El 1901, John Payne va publicar un llibre on s'explicaven les investigacions que havia fet entorn de Galland i el conte d'Al·ladí, allí hi diu que a la Biblioteca Nacional de París va descobrir dos manuscrits àrabs que contenien la història d'Al·ladí. Un dels manuscrits és una versió siriana de finals del segle XVIII i l'altre manuscrit pertanyia a un investigador que havia treballat a Bagdad, l'any 1703.

Podem dir, doncs, que es tracta d'una història siriana de tradició oral molt arrelada, que ja s'explicava molts segles enrere i que és per això que va ser inclosa a *Les mil i una nits*.

Anàlisi

Curiosament, l'acció passa, suposadament, a la Xina, segurament per situar la història en un lloc molt i molt llunyà, tot i que l'escenari és totalment islàmic i la gent és musulmana. De manera que la Xina és un simple referent no real per tal d'emmarcar la història en un país llunyà i exòtic.

Pel que fa al tema de la història, aquest és molt recurrent en molts contes infantils. Tant el del trampós que és burlat per algú que encara ho és més, com el del noi pobre que acaba convertint-se en ric. És un tipus d'història que normalment presenta tres parts: dels inicis humils fins aconseguir el primer èxit, cal passar per una sèrie d'obstacles o proves que impedeixen la seva fortuna i felicitat per, finalment, superar les adversitats i fer que les seves riqueses siguin més estables.

L'heroi és ajudat, però quan realment aconseguix les coses pel seu propi valor és quan venç el mag amb els seus propis mitjans i no amb la intervenció del geni tot poderós.

El conte té alguns elements tradicionals:

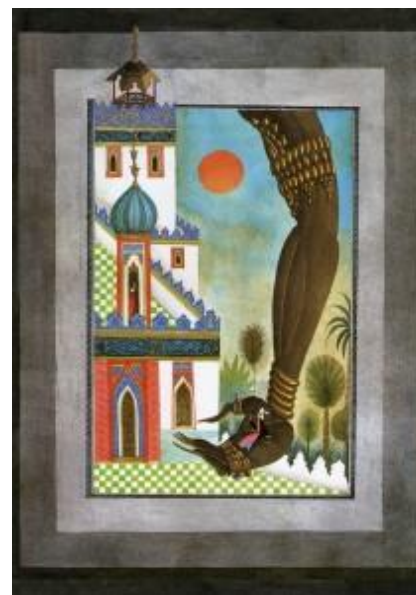
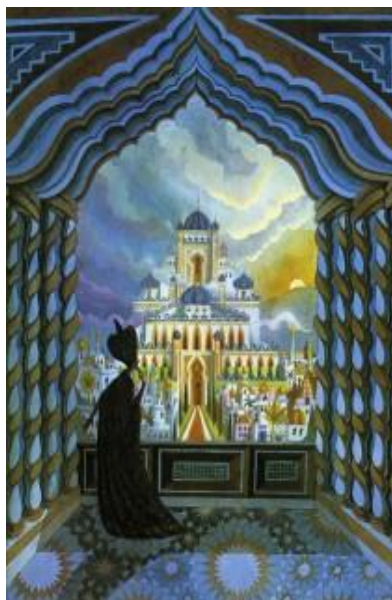
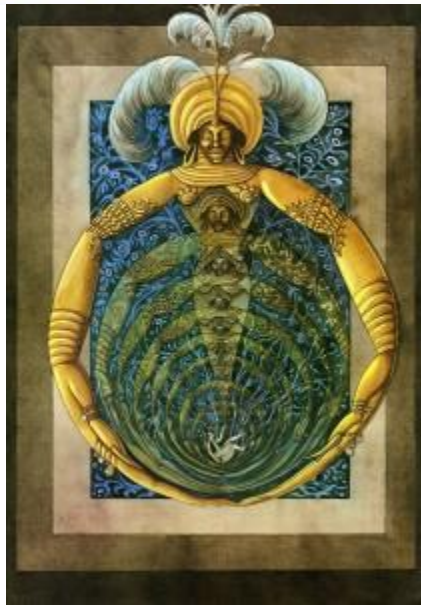
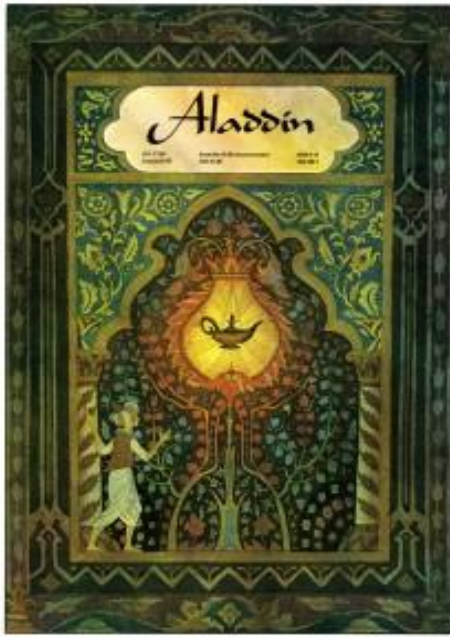
1. La màgia que permet salvar la classe social (amb matrimoni reial inclòs),
2. l'enginy com a arma de progrés dels pobres,
3. el malvat poderós que vol usar i enganyar l'heroi i
4. la repetició d'episodis (com la duplicació de genis o escenes on es frega la llàntia).

Si bé la llàntia és original d'aquest conte, l'anell amb poders és freqüent a altres històries medievals i modernes.

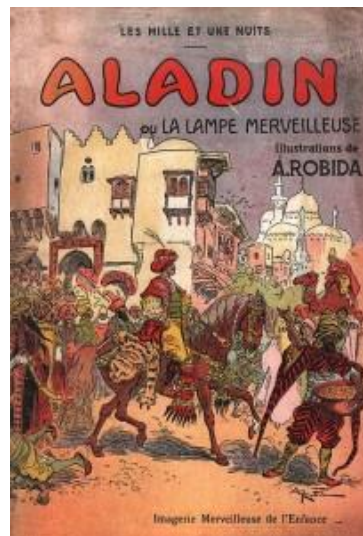
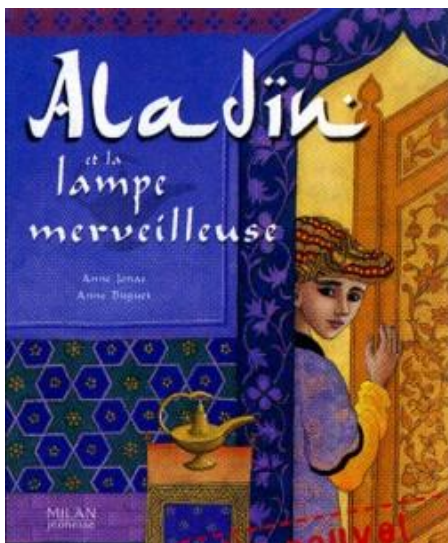
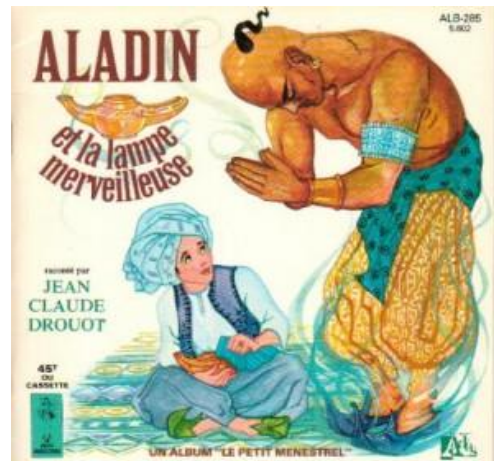
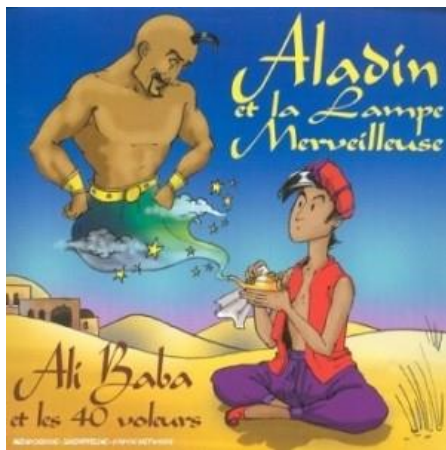
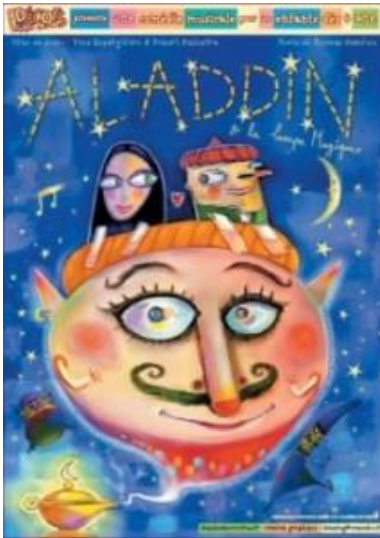
Il·lustracions

Com que la història dóna molt de si, els il·lustradors de tots els temps s'hi han lluit. Posarem alguns exemples:

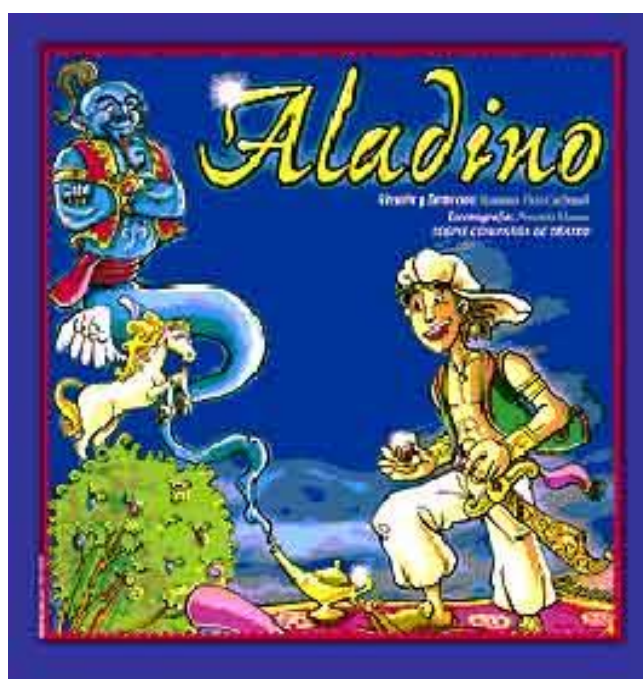
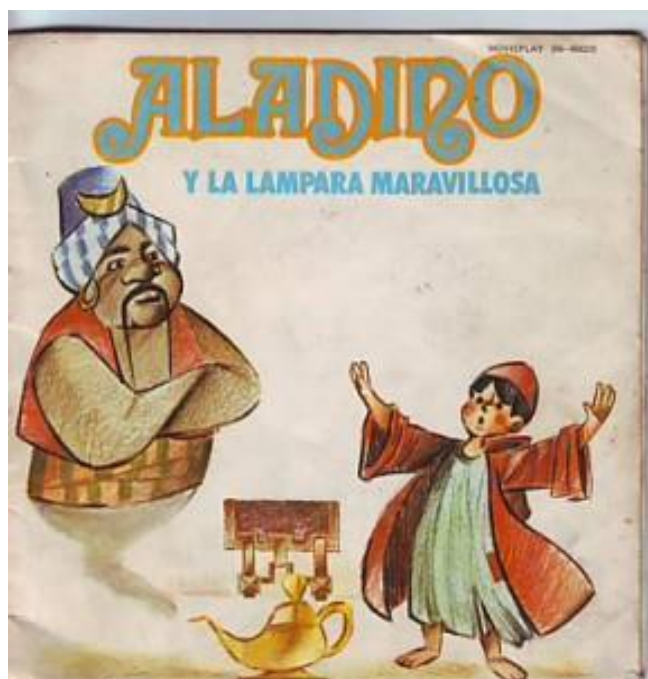
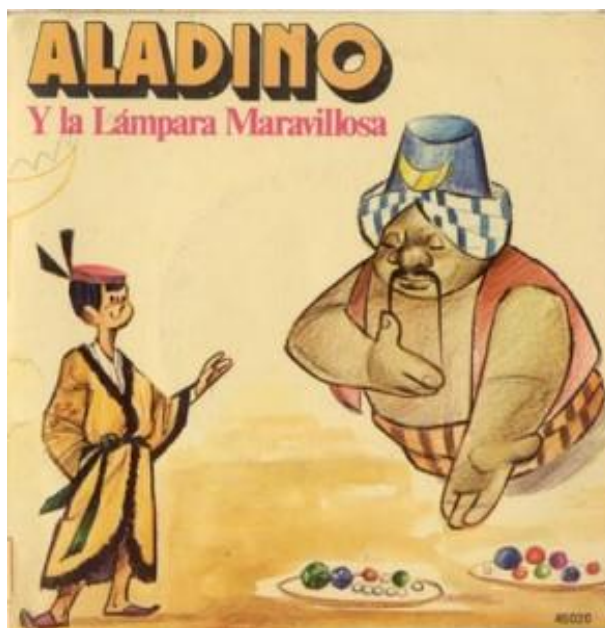
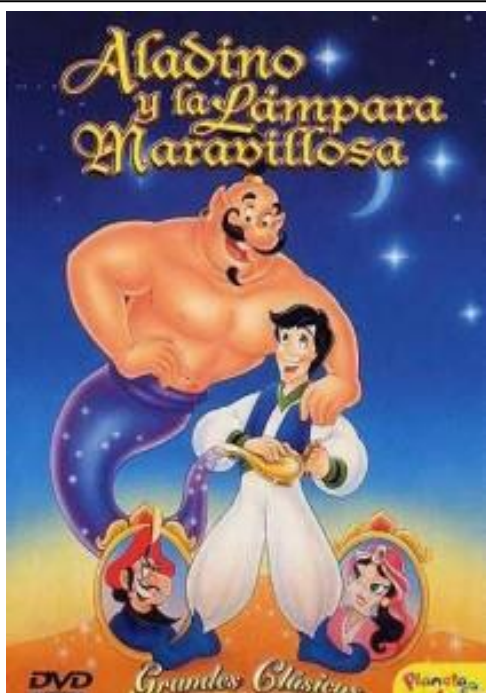
Versió de Errol Le Cain.

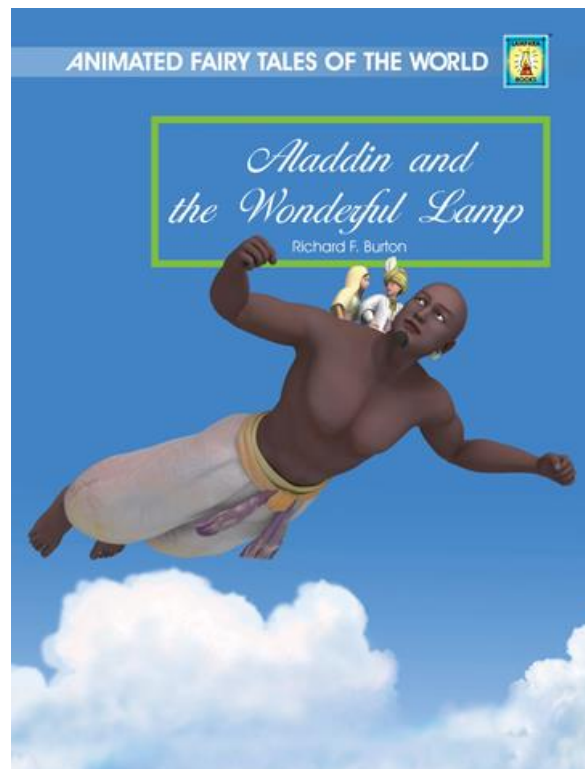
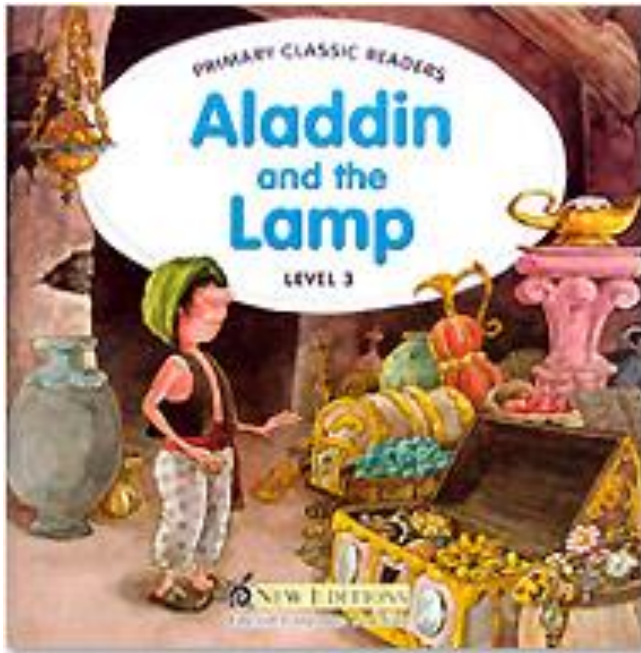
Algunes portades del conte actualment en francès:

En castellà:

En anglès:

I, fins i tot, en tenim de japoneses:

En català, tant del Principat com de les Illes Balears hem trobat dues versions. I una del País Basc:

Significat del conte

Una interpretació jungiana de la història d'Al·ladí la consideraria un exemple clàssic d'història de pobresa a riquesa. Aquest tipus d'història presenta tres parts: des d'uns començaments baixos, el protagonista aconsegueix un primer èxit en la vida, després travessa per una crisi important en la qual sembla haver-ho perdut tot i, finalment, triomfa sobre l'adversitat aconseguint un èxit més estable i durador. Aquest èxit definitiu només és possible gràcies a que l'heroi ha obtingut un cert grau de maduresa interior, després de l'experiència de la crisi.

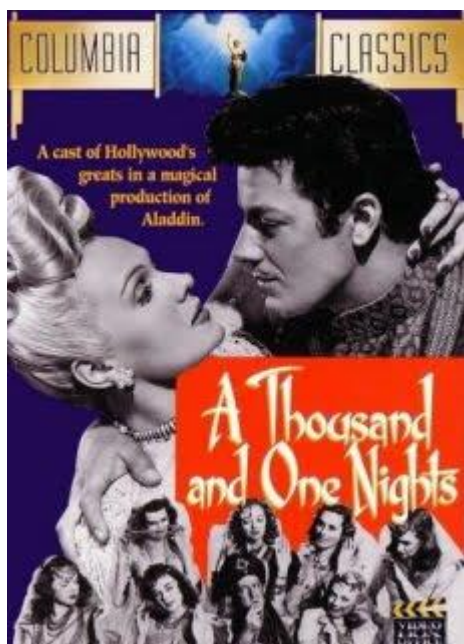
El primer èxit d'Al·ladí va arribar fàcilment i no va estar basat en els seus propis esforços, sinó en el geni que el va ajudar. La seva desesperació en perdre el palau i la princesa a mans del mag malvat el porta a una actitud espiritual que necessita per poder desenvolupar l'autèntica força i enteresa, i triomfar gràcies al seu propi esforç. La enteresa que acaba aconseguint està simbolitzada pel restabliment de la relació amb la princesa. Sota aquest punt de vista, una de les raons de l'interès durador de la història d'Al·ladí és el nostre, sovint, reconeixement inconscient de la importància del seu significat subjacent: reconeixem el nostre propi esforç per créixer i desenvolupar el màgic viatge d'Al·ladí.

A les arts

El poeta alemany, Adam Oehlenschläger (1779-1850) va inspirar-se en la història per escriure el seu drama *Aladdin*, el 1805 i el compositor danès, Carl Nielsen (1865-1931), va compondre la música per aquesta obra.

Al cinema

En diverses ocasions, la història ha estat adaptada en pel·lícules animades. La versió més coneguda és l'*Aladdin* de Disney (1992), una pel·lícula musical. La història respecta alguns elements del conte inicial, però després en difereix força.

Títol: *Al·ladí i la llàntia meravellosa*

Director: Alfred I. Green

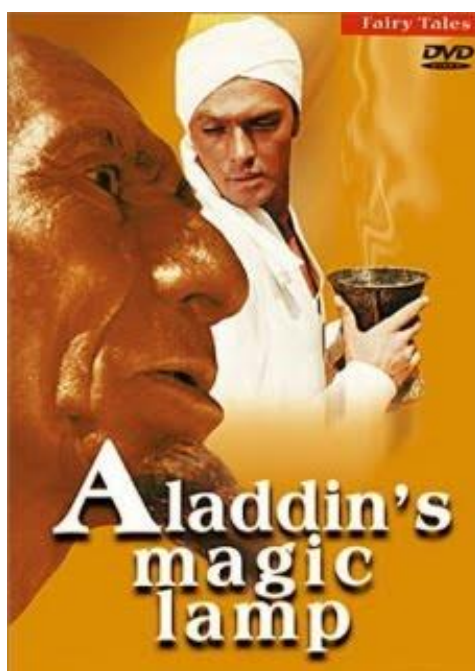
País: Estats Units

Any: 1945

Durada: 93 minuts

Sinopsi:

Al·ladí, un cantant vagabund, coneix, als carrers de Bagdad, la princesa Armina. Poc després, els guàrdies de palau el detenen mentre ronda pels voltants de la zona prohibida de la residència reial. Al·ladí, però, aconsegueix escapar i, acompanyat pel seu amic Abdulah, descobreix un llum meravellós. D'aquest en surt un geni que li promet fer realitat qualsevol desig.

Títol: *La lámpara maravillosa de Aladino*

Director: Boris Rytsarev

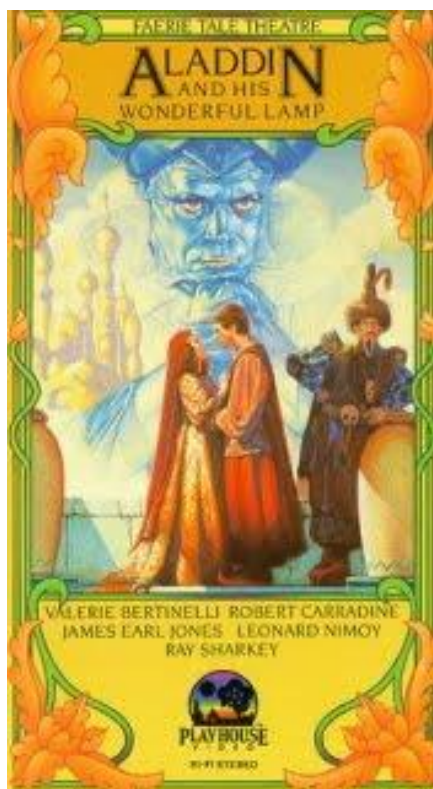
País: Unió Soviètica (URSS)

Any: 1966

Durada: 84 minuts

Sinopsi:

Un nen troba un llum màgic que conté un geni que, si l'allibera, li concedirà tres desitjos amb els que ajudarà la princesa de Bagdad i el seu pare a lluitar contra un malvat bruixot que està tractant de fer-se càrrec del regne.

Títol: *Aladino y su lámpara maravillosa*
(*Cuentos de las estrellas*)

Director: Tim Burton

País: Estats Units

Any: 1986

Durada: 46 minuts

Sinopsi:

Al·ladí és un captaire que, en un cop d'atzar, troba un llum en el qual viu un geni que complirà els seus desitjos.

A Internet

[Una mà de contes \(català\)](#)

[Aladino \(en castellà\)](#) 8'34